

ผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน และสมรรถนะการจัดการตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
Learning Outcomes of Competency-Based Instruction Using the
Concept of Community-Based Learning for Development of
Learning Achievement and the Self-Management Competency
of Grade 3 Students

รัตนารณ์ อินทร์ฉลาด^{1*} และสิรินาถ จงกลกลาง²

Rattanaporn Inchalad^{1*} and Sirinat Jongkonklang²

(Received: Mar. 12, 2024; Revised: Jun. 5, 2024; Accepted: Jun. 6, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ก่อนและหลังเรียน และกับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการตนเองก่อนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตาเนินราษฎร์วิทยาคาร อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบวิลคอกสัน

ผลการศึกษา พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) สมรรถนะการจัดการตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีความสุข ตื่นเต้น เพราะเรื่องที่เรียนเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมบริบทในชุมชน ซึ่งเป็นบริบทในชีวิตจริงที่นักเรียนคุ้นเคย สนใจ อยากเรียนรู้เพื่อต่อยอดการคิด วางแผน ปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้น

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ แนวคิดชุมชนเป็นฐาน สมรรถนะการจัดการตนเอง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

M.Ed., Student in in Curriculum and Instruction Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

* Corresponding author, e-mail: Khuadkaew5680102318@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

ABSTRACT

The objective of this study was to 1) compare the achievement of competency-based learning management using the community-based concept before and after learning and learning achievement with the 70 percent criterion 2) compare the self-management competency before and after learning, and 3) Study the learning conditions using competency-based learning management using the community-based concept. The sample was grade 3 students at Tanoenratwittayakan School, Noen Sanga District, Chaiyaphum Province. Semester 2, Academic Year 2022 was obtained by cluster random sampling. The statistics used are mean, percentage, standard deviation. t-test and Wilcoxon test.

The results showed that 1) achievement was statistically significantly higher than before and after was 70 percent higher at the .05 level. 2) Self-management Competency was statistically significantly higher than before, at a level of .05, and 3) the results of a community-based competency-based learning management study. It was found that students were happy and excited because the subject they learned was related to the contextual environment in the community, which is a real-life context that students are familiar with. Interested in learning to expand thinking Plan, improve.

Keywords: Competency-based learning, Concept of community-based learning, Self-management competency

บทนำ

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความคิดของนักเรียน ทำให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทางคณิตศาสตร์ ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล สื่อสารนำเสนอ คิดสร้างสรรค์ และสามารถเลือกใช้เครื่องมือในการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์จำเป็นต้องเน้นการเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem solving approach) และการเรียนรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) และการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีเป้าหมายสำคัญ คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบมีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้การคาดการณ์วางแผนตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ในปัจจุบันนี้มุ่งเน้นการวัดและการประเมินพบว่า การจัดการศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล เห็นได้จากผล การทดสอบทั้งระดับชาติ (O-NET) ระดับนานาชาติ (PISA) ความสามารถของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับชาติต่างๆ อยู่ในระดับต่ำมาก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563, น. 1) สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ของนักเรียนโรงเรียน ตาเนนราษฎร์วิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้เรียนมีผลการประเมินด้านคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 32.07 (โรงเรียนตาเนนราษฎร์วิทยาการ, 2564, น. 27) และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2564 เท่ากับร้อยละ 70.43 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศโรงเรียนตาเนนราษฎร์วิทยาการ (โรงเรียนตาเนนราษฎร์วิทยาการ, 2564, น. 37)

จากจัดการเรียนรู้มีหลากหลายวิธีการ ที่แตกต่างกันไปตามเป้าหมายที่ผู้สอนกำหนด ซึ่งการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ที่ใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นเป้าหมาย คือ มุ่งเน้นผลที่จะเกิดกับผู้เรียนซึ่งก็คือความสามารถของผู้เรียนในการประยุกต์ ใช้ความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563, น. 5) ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะหลัก ซึ่งเป็นสมรรถนะที่สามารถ พัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย หรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่างๆ ได้ดีขึ้น (อนุสร หงส์ขุนทด, 2563) โดยสมรรถนะเฉพาะ ที่จำเป็นต่อผู้เรียนสมรรถนะหนึ่ง คือ สมรรถนะการจัดการตนเอง ซึ่งสมรรถนะการจัดการตนเอง ทำให้ผู้เรียนการรู้จัก รัก เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พัฒนาปัญญาภายใน ผู้เรียนสามารถ ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเองในการเรียนรู้และใช้ชีวิต จัดการอารมณ์และความเครียด รวมถึง การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต และสามารถฟื้นคืนสู่สภาวะสมดุล (Resilience) เพื่อไปสู่ ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิต ส่งผล ให้ผู้เรียนมีความสุขภาวะที่ดีและมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563, น. 7-13) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะไว้ 6 แนวทาง ซึ่งครูสามารถเลือกใช้ ตามความพร้อมและความถนัดของตน รวมทั้งความเหมาะสมกับบริบทในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย เลือกแนวทางที่ 3 คือ ใช้รูปแบบการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการนำ รูปแบบการเรียนรู้ต่างๆ มาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับสมรรถนะที่สอดคล้องกันและเพิ่มเติมกิจกรรม ซึ่ง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาสมรรถนะเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เป็นแนวทางในการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชน เป็นการบูรณาการเนื้อหาเชื่อมโยงกับชุมชน โดยใช้ การปฏิบัติเป็นฐาน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติภายใต้สถานการณ์ในชุมชนโดยการมีส่วนร่วม ของนักเรียน ครู และคนในชุมชน (นิภาพรรณ เจนสันติกุล, 2564, น. 81-82)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งใช้เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เป็นหลักบูรณาการกับสภาพแวดล้อมภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการตนเอง ทำให้นักเรียนรู้จัก รัก เห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเอง การจัดการอารมณ์และความเครียด รวมถึงการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต เพื่อไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิตมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะ เจตคติ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ภายใต้การเรียนรู้ โดยใช้บริบทของชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

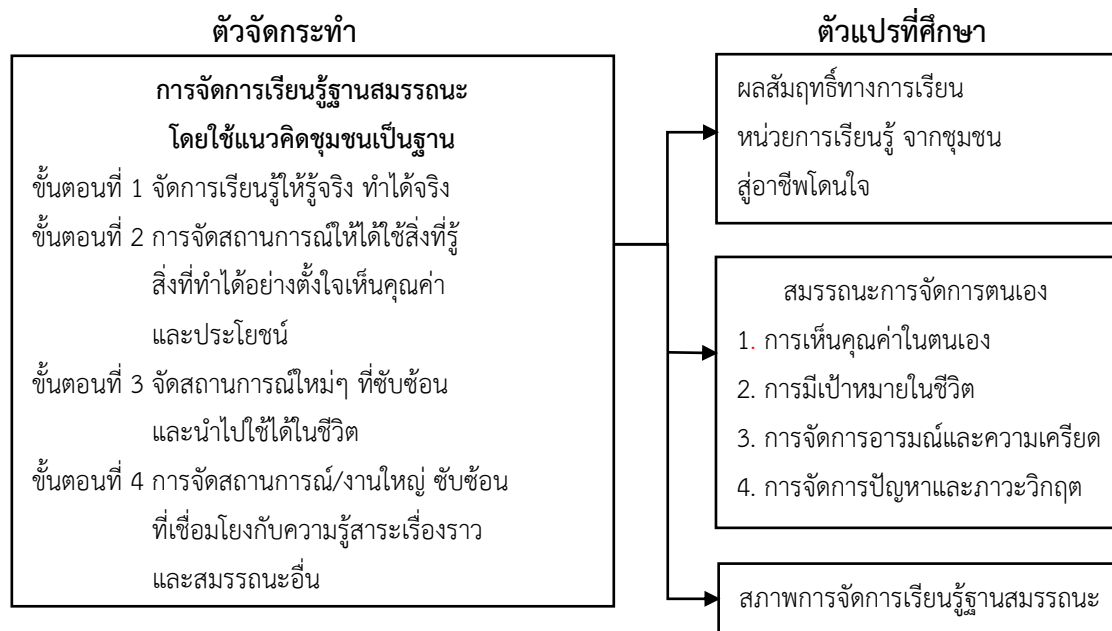
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจมีสมรรถนะการจัดการตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้จากเรื่องราวในชุมชนที่มุ่งเน้น “การปฏิบัติ” โดยผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้งานได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ในการกำหนดขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนครูให้ผู้เรียนเสนอเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจ ซึ่งเนื้อหาที่นักเรียนเสนอส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาภายใต้การเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชน จึงเป็นการบูรณาการสาระการเรียนรู้เชื่อมโยงกับชุมชน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติภายใต้สถานการณ์ในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู และคนในชุมชน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental design) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เพียงกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One group pretest posttest design) (กิตติพงษ์ ลือนาม, 2564, น. 49-50) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เครือข่าย ตาเนิน-กะฮาด จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จาก 8 โรงเรียน จำนวน 117 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตาเนินราษฎร์วิทยา อําเภอนิสง่า จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 22 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) (กิตติพงษ์ ลือนาม, 2564, น. 69)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 4 แผนฯ ละ 5 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 งานดี งานเด่นในชุมชน แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 2 เส้นทางสุดว้าวกับอาชีพใด ในชุมชน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วางแผนชีวิต พิชิตเศรษฐกิจ ชุมชน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 อาชีพที่กด Like กับชุมชนที่ฉันรัก หาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ใช้แบบประเมินความสอดคล้องเหมาะสม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีผลการประเมินความสอดคล้องเหมาะสม ของแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก หรือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้จากชุมชน สู่อาชีพโดนใจ วัดระดับพฤติกรรม ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ ประยุกต์ใช้ และวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด จำนวน 20 ข้อ หาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อวิเคราะห์ดัชนีความ สอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) (สมบุรณ์ ตันยะ, 2554, น. 161-162) พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ผ่านเกณฑ์โดยมีค่า IOC มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้คัดเลือกให้เหลือเพียง 20 ข้อ ที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 0.37-0.76 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 0.27-0.87 และวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (สุนันท์ สีพาย, 2564, น. 128) พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

2.3 แบบประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง มีลักษณะเป็นการสังเกตพฤติกรรมและใช้ เกณฑ์การประเมินแบบ Rubric Score แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา

ระดับความสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง ประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินสมรรถนะ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 130) พบว่า แบบประเมินสมรรถนะการจัดการตนเองมีความเหมาะสมมากหรือคะแนเฉลี่ย 4.20 จากนั้น นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการตนเองไปใช้กับนักเรียน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการตนเองไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของ Pearson (สิรินทรนิศา ปัญจจริยะกุล, 2563, น. 206) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.77

2.4 แบบสังเกตสภาพการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีลักษณะเป็นการสังเกตผลที่เกิดขึ้น ในระหว่างที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของการสังเกต ประกอบไปด้วย วัน เดือน ปี เวลา สถานที่ที่สังเกต และชื่อผู้สังเกต ส่วนที่ 2 รายการที่สังเกตและผลที่สังเกต โดยมีตัวอย่างดังนี้ 1) บรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน 3) ความร่วมมือ/ความกระตือรือร้นของนักเรียน และ 4) พฤติกรรมการแสดงความคิดของนักเรียน ตรวจสอบคุณภาพความถูกต้องเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบสังเกตโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ

2.5 แบบบันทึกการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ดังนี้ 1) สิ่งที่ได้เรียนรู้ 2) สิ่งที่ยังสงสัย 3) สิ่งที่น่าสนใจ/การประยุกต์ใช้ ตรวจสอบคุณภาพของแบบบันทึกการเรียนรู้ ตรวจสอบคุณภาพความถูกต้องเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบบันทึกโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในสัปดาห์แรกก่อนทำการทดลอง ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จากนั้นประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง ดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นอีก จำนวน 3 แผน เมื่อจบในแต่ละแผน นักเรียนบันทึกการเรียนรู้ด้วยตนเองและผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน สังเกตสภาพการณ์การจัดการเรียนรู้ ประเมินสมรรถนะการจัดการตนเองหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างเมื่อสิ้นสุดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 และทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนอีกครั้งด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล คะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และการประเมินสมรรถนะการจัดการตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน นำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง

มีขนาดเล็ก จึงวิเคราะห์การแจกแจงแบบปกติของคะแนนการก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ Kolmogorov-smirnov test พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงปกติ จึงใช้การทดสอบค่าที (t-test for dependent) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยทดสอบค่าที (t-test for one sample) วิเคราะห์การแจกแจงปกติของคะแนนการประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีค่า Sig. เท่ากับ .029 และคะแนนหลังเรียน มีค่า Sig. เท่ากับ .157 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติ จึงใช้การทดสอบโดยวิลคอกซัน (Wilcoxon matched pairs signed-ranks test) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต และแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	22	8.55	1.26	35.291*	.000
หลังเรียน	22	15.00	1.69		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนน ร้อยละ 70	$\bar{X}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	22	20	14	15.00	1.69	2.775*	.005

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลเปรียบเทียบคะแนนการประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกแต่ละด้าน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลเปรียบเทียบคะแนนการประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกแต่ละด้าน

ด้านที่	การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	z	p
ด้านที่ 1	ก่อนเรียน	22	4	1.82	0.39	4.146*	.000
	หลังเรียน	22	4	2.68	0.69		
ด้านที่ 2	ก่อนเรียน	22	4	1.59	0.50	3.742*	.000
	หลังเรียน	22	4	2.23	0.69		
ด้านที่ 3	ก่อนเรียน	22	4	1.68	0.48	3.317*	.001
	หลังเรียน	22	4	2.18	0.62		
ด้านที่ 4	ก่อนเรียน	22	4	1.41	0.50	3.357*	.001
	หลังเรียน	22	4	2.00	1.63		
รวม 4 ด้าน	ก่อนเรียน	22	16	6.50	1.30	4.165*	.000
	หลังเรียน	22	16	9.09	1.63		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกรายด้านและภาพรวม พบว่า คะแนนการประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปรายละเอียดเป็น ดังนี้

3.1 บรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน พบว่า บรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ บรรยากาศมีความสนุกสนานมากขึ้น นักเรียนสนุกเมื่อได้ลงมือปฏิบัติและช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน ภายในกลุ่ม เคารพการตัดสินใจและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม ทำให้ชั้นเรียนไม่ตึงเครียด เป็นกันเอง นักเรียนรู้สึกไม่กดดันในเนื้อหา ที่จะเรียนมากขึ้น

3.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ยังอยู่ในระดับปานกลาง เพราะมีการพูดคุยตกลงกันแต่นักเรียนบางคนที่ยังไม่กล้าพูด และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนชัดเจนขึ้นในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คือ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผ่านการมอบหมายภาระงาน การทำกิจกรรมภายในกลุ่มร่วมกัน ตลอดจนการถามตอบระหว่างตัวแทนนักเรียนที่นำเสนอหน้าชั้นเรียนและนักเรียนที่นั่งฟัง แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบการแบ่งกลุ่ม และมอบหมายชิ้นงาน ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และทำให้เกิดการยอมรับระหว่างบุคคล เห็นคุณค่าในตนเองและสมาชิกภายในกลุ่ม ทั้งยังสามารถจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างทำกิจกรรมกลุ่มได้มากขึ้น

3.3 ความร่วมมือและความกระตือรือร้นในการเรียน พบว่า ความร่วมมือและความกระตือรือร้น ในการเรียนของนักเรียน เริ่มตั้งแต่การจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แต่ยังคงต้องมีผู้จูงใจคอยเป็น ผู้ชี้แนะและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความร่วมมือภายในกลุ่ม และเริ่มชัดเจนขึ้นในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 โดยนักเรียนให้ความร่วมมือและมีความกระตือรือร้นเพิ่มมากขึ้น ช่วยกันทำงาน ให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดมีความรอบคอบในการทำงาน และทำงานเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ซึ่งนักเรียนรู้สึกชอบในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวและสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายในกลุ่ม ภายในชั้นเรียน ภายในครอบครัวและภายในชุมชนได้

3.4 พฤติกรรมการแสดงออกทางความคิดของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการโต้แย้งข้อมูลกันมากขึ้น นอกจากนี้การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนผ่านรูปแบบการนำเสนอ พบว่า มีรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลายขึ้น เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การนำเสนอในรูปแบบแผนผังความคิด การนำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ เป็นต้น นอกจากนี้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

นักเรียนหลังจากจบการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากขึ้นและเคารพความคิดเห็นของเพื่อน รับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นทำให้เกิดองค์ความรู้หรือมุมมองที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 8.55 คิดเป็นร้อยละ 42.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.26 โดยมีคะแนนตั้งแต่ 7 ถึง 11 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.00 ถึง 55.00 หลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.00 คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.69 โดยมีคะแนนตั้งแต่ 11 ถึง 18 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.00 ถึง 90.00 และมีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 6.45 คิดเป็นร้อยละ 32.27 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ จากชุมชนสู่อาชีพโดนใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 เมื่อพิจารณาในภาพรวมนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 15.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.69 เมื่อพิจารณารายบุคคล มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 ของนักเรียนทั้งหมด และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการตนเอง จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แยกตามรายด้าน คะแนนเต็มด้านละ 4 คะแนน พบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน จำแนกแต่ละด้าน พบว่า ก่อนเรียนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.41 หลังการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานนักเรียนมีสมรรถนะการจัดการตนเอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 และด้านที่มีความก้าวหน้ามากที่สุด คือ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง คิดเป็นร้อยละ 21.06 รองลงมา คือ ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต คิดเป็นร้อยละ 15.91 และต่ำสุด คือ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด คิดเป็นร้อยละ 12.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า ความก้าวหน้าในด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดมีความก้าวหน้าต่ำที่สุดใน 4 ด้าน

เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ และเหตุการณ์ที่พบเจอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้สามารถเตรียมการป้องกัน และแก้ไข เพื่อให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

4. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน พบว่า บรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เป็นบรรยากาศ การเรียนที่แปลกใหม่ บรรยากาศมีความสนุกสนานมากขึ้น นักเรียนสนุกเมื่อได้ลงมือ ปฏิบัติและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม และทำให้เกิดการยอมรับระหว่างบุคคล เห็นคุณค่า ในตนเองและสมาชิกภายในกลุ่ม ทั้งยังสามารถจัดการกับความคิด อารมณ์ที่เกิดขึ้นระหว่าง ทำกิจกรรมกลุ่มได้มากขึ้น มีความกระตือรือร้นเพิ่มมากขึ้น ช่วยกันทำงานให้เสร็จตามระยะเวลา ที่กำหนด และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการโต้แย้งข้อมูลกันมากขึ้น นอกจากนี้ การแสดงความคิดของนักเรียนผ่านรูปแบบการนำเสนอ พบว่ามีรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลายขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นเรื่องราวในชุมชนที่มุ่งเน้น “การปฏิบัติ” กล่าวคือ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องงานดี งานเด่นในชุมชน เป็นการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ รายรับ และการประกอบอาชีพของสมาชิกภายในครอบครัวหรือภายในชุมชน แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 2 เรื่องเส้นทางสุดว้าวกับอาชีพใดในชุมชน นักเรียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย และการประกอบอาชีพภายในชุมชน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วางแผนชีวิต พิชิตเศรษฐกิจ ชุมชน นักเรียนคิด วางแผนในการควบคุมค่าใช้จ่าย และตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็นได้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาชีพที่กด Like กับชุมชนที่ฉันรัก นักเรียนร่วมกันวางแผน ออกแบบ การจัดทำบันทึกรายรับรายจ่าย และแนวทางการเลือกอาชีพโดนใจจากชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ ภายในโรงเรียน สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของ สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา (2563, น. 5-6) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ “เน้นการปฏิบัติ” โดยมีชุด ของเนื้อหาความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ ที่จำเป็นต่อการนำไปสู่สมรรถนะที่ต้องการ ในระดับที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง เป็นการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง เพื่อนำไปใช้จนเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ นิภาพรณ เจนสันติกุล (2564, น. 80) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

และพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและความต้องการของชุมชนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชน โดยใช้การปฏิบัติงานเป็นฐาน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริงในชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมระหว่าง ครู ผู้เรียน และกลุ่มคนในชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Egodawatte (2014) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในศรีลังกาในด้านการศึกษามีความสนใจในแนวคิดเรื่องสมรรถนะเพิ่มมากขึ้น พบว่า 1) ช่วยลดวิธีการถ่ายทอดการสอนแบบเดิมๆ 2) เปลี่ยนบทบาทการสอนในห้องเรียนของครู โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะสามารถขยายเนื้อหารายวิชา และวิธีการสอนได้ดีขึ้น

2. สมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเรื่องใกล้ตัว เรื่องราว ที่พบเจอในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ภายใต้การมีส่วนร่วมระหว่างครู สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563, น. 7-13) ตามแนวทางที่ 3 ใช้รูปแบบการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการนำรูปแบบการเรียนรู้ต่างๆ มาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับสมรรถนะที่สอดคล้องกัน และเพิ่มเติมกิจกรรมที่สามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะนั้นให้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 จัดการเรียนรู้ให้รู้จริง ทำได้จริง ขั้นตอนที่ 2 การจัดสถานการณ์ให้ได้ใช้สิ่งที่รู้สิ่งที่ทำได้อย่างตั้งใจเห็นคุณค่าและประโยชน์ ขั้นตอนที่ 3 จัดสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ซับซ้อนและนำไปใช้ได้ในชีวิต ขั้นตอนที่ 4 การจัดสถานการณ์/งานใหญ่ ซับซ้อน ที่เชื่อมโยง กับความรู้สาระเรื่องราวและสมรรถนะอื่น กล่าวคือ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องงานดี งานเด่นในชุมชนเป็นการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ และการประกอบอาชีพของสมาชิกภายในครอบครัวหรือภายในชุมชน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องเส้นทางสุดว้าวกับอาชีพใดในชุมชน นักเรียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย และการประกอบอาชีพภายในชุมชน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วางแผนชีวิต พิชิตเศรษฐกิจชุมชน นักเรียนคิด วางแผนในการควบคุมค่าใช้จ่าย และตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็นได้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาชีพที่กด Like กับชุมชนที่ฉันรัก นักเรียนร่วมกันวางแผน ออกแบบการจัดทำบ้านที่กรายรับรายจ่าย และแนวทางการเลือกอาชีพโดนใจจากชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tyler, Aaron and Brandy (2022) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการตนเองในโรงเรียนสามารถช่วยเพิ่มพฤติกรรมและผลลัพธ์ทางวิชาการ สำหรับนักเรียนในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานในสหรัฐอเมริกา โดยพบว่า การให้ความช่วยเหลือนักเรียนให้มีพฤติกรรมจัดการตนเองอย่างมีนัยสำคัญ ยังส่งผลต่อพฤติกรรมที่ทำทนายอื่นๆ เช่น พฤติกรรมในการทำงาน พฤติกรรมทางสังคม

พฤติกรรมกรอกรวน รวมถึงการปฏิบัติตามคำแนะนำ ทำให้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และงานที่ต้องทำให้เสร็จสมบูรณ์

3. สภาพการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน พบว่า เนื่องจากการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ที่พบเจอภายในชุมชนและครอบครัวของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสนุก ตื่นเต้น และเนื้อหา ที่เรียนเป็นเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทในชุมชนของนักเรียน ซึ่งเป็นบริบทที่นักเรียน บพบเห็นในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนมีความคุ้นเคย สนใจ และอยากเรียนรู้ เพื่อศึกษา แก้ไข และพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินาถ จงกลกลาง (2562, น. 287) ที่กล่าวถึง การ จัด สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึที่ดี ต่อตนเอง เห็นคุณค่าและทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศ ดังนี้ 1) บรรยากาศที่ท้าทาย 2) บรรยากาศที่มีอิสระ 3) บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ 4) บรรยากาศที่มีความอบอุ่น 5) บรรยากาศแห่งการควบคุม 6) บรรยากาศแห่งความสำเร็จ และ 7) บรรยากาศแห่งความใกล้ชิด รวมทั้งผู้สอนต้องมีบทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมกรอกรวนของการเรียน ในการสร้าง ความรู้สึกที่ดีให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งนี้

จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์แค่บางเรื่อง และควรจัดการเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ สุดท้าย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ได้ แต่ไม่ค่อยเหมาะสมกับ การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากการแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการมุ่งผลในการปฏิบัติและการลงมือปฏิบัติในรูปแบบภาระงาน/ชิ้นงาน และในการประเมิน การจัดการตนเอง จำเป็นต้องมีผู้ช่วยวิจัยในการประเมิน เพื่อให้ผลการประเมินไม่เอนเอียง และเป็น พัฒนาการความก้าวหน้าของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เพื่อศึกษา สมรรถนะผู้เรียนในด้านอื่นๆ เช่น สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการรวมพลังทำงาน เป็นทีม เพื่อให้นักเรียนได้มีการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการแสดงความคิดเห็น ที่เป็นกระบวนการลงมือปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ ลื่อนาม. (2564). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. นครราชสีมา: โคราชมาร์เก็ตติ้ง แอนด์โปรดักชั่น.
- นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2564). กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน: บทสะท้อนจากประสบการณ์และการเรียนรู้. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร. วิทยาเขต อีสาน*, 2(3), น. 78-85.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- โรงเรียนตาเนนราษฎร์วิทยาการ. (2564). *หลักสูตรสถานศึกษา*. ชัยภูมิ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3.
- สิรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล. (2563). *การวัดผลและประเมินผลการศึกษา*. เชียงใหม่: อินฟอร์เมชั่นเทคโนโลยี.
- สุนันท์ สีพาย. (2564). *การพัฒนาเครื่องมือรวบรวมข้อมูลการวิจัยทางการศึกษา*. ชัยภูมิ: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สมบูรณ์ ตันยะ. (2554). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2564). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ)*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565, จาก <https://cbethailand.com>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก*. นนทบุรี: เซนจูรี่.
- สิรินาถ จงกลกลาง. (2562). *วิทยาการการจัดการเรียนรู้*. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อนุสร หงส์ขุนทด. (2563). *หลักสูตรฐานสมรรถนะ*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565, จาก <http://krukob.com/web/1-159/>
- Egodawatte, G. (2014). An analysis of the competency-based secondary mathematics curriculum in Sri Lanka. *Educational Research for Policy and Practice*, 3(1), pp. 45-63. Retrieved October 12, 2022, from <https://doi.org/10.1007/s10671-013-9145-5>
- Tyler, E., Aaron, M. & Brandy, R. (2022). Self-management interventions for reducing challenging behaviors among school-age students: A systematic review. *Campbell Systematic Reviews*, 18(10), pp. 1-44. Retrieved October 12, 2022, from <https://doi.org/10.1002/cl2.1223>